

Zarządzenie Nr 108/2012
Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński
z dnia 21 marca 2012

w sprawie wprowadzenia i przestrzegania zakładowych instrukcji przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych w Urzędzie Miejskim w Stargardzie Szczecińskim

Na podstawie art. 237⁴ § 1 i 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) oraz § 81 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650 ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się obowiązek przestrzegania zakładowych instrukcji przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych występujących w Urzędzie Miejskim w Stargardzie Szczecińskim.

§ 2. Wprowadza się Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych stanowiący załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3. Wprowadza się Instrukcję bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Wprowadza się Instrukcję bhp przy wykonywaniu prac na wysokości stanowiącą załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia.

§ 5. Zobowiązuje się wszystkie osoby kierujące komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego do zapoznania podległych pracowników z niniejszym zarządzeniem oraz umieszczenia instrukcji, o których mowa w § 3 i 4 niniejszego zarządzenia w widocznym miejscu na stanowisku pracy, którego instrukcje te dotyczą.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Prezydent Miasta

Sławomir Pajor

UZASADNIENIE

Art. 237⁴ § 1 ustawy Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.) nakłada na pracodawcę obowiązek zapoznawania pracowników z przepisami i zasadami bhp dotyczącymi wykonywanych przez nich prac oraz wydawania instrukcji na stanowiskach pracy. Instrukcje bhp powinny w sposób zrozumiały i jednoznaczny wskazywać czynności, które pracownik powinien wykonać przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania tej pracy, czynności do wykonania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych, stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

Na podstawie § 81 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. z 2003 r. Nr 169 poz. 1650 ze zm.) pracodawca określa szczegółowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy prac szczególnie niebezpiecznych, zapewniając odpowiedni nadzór, środki zabezpieczające oraz instruktaż pracowników.

**Załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 108/2012
Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński
z dnia 21 marca 2012**

WYKAZ PRAC SZCZEGÓLNIE NIEBEZPIECZNYCH

1. Prace szczególnie niebezpieczne wykonywane przez pracowników Urzędu Miejskiego to:
 - 1) prace na wysokości,
 - 2) prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne.
2. Podstawowe środki techniczne i organizacyjne zapobiegające niebezpieczeństwom
Przed przystąpieniem do prac szczególnie niebezpiecznych osoba kierująca pracownikami przeprowadza instruktaż pracowników obejmujący w szczególności:
 - 1) imienny podział pracy,
 - 2) kolejność wykonywania zadań,
 - 3) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach,
 - 4) określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
 - 5) określenie rodzaju środków ochrony indywidualnej, jakie pracownicy muszą stosować w celu zabezpieczenia się przed skutkami zagrożeń,
 - 6) informowanie pracowników o właściwościach fizycznych oraz chemicznych stosowanych materiałów niebezpiecznych oraz o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa,
 - 7) określenie zasad bezpośredniego nadzoru.

Pracownicy, przed przystąpieniem do wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych, powinni być odpowiednio przygotowani zapoznając się z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. Wykaz prac szczególnie niebezpiecznych występujących w Urzędzie Miejskim w Stargardzie Szczecińskim przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaj wykonywanej pracy niebezpiecznej	Stanowisko	Stosowane środki bezpieczeństwa
1	Praca na wysokości wykonywana przy czynności mycia okien, wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin lub mostka	Pracownik gospodarczy - sprzątaczką	1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości

2	Prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne – środki drażniące stosowane do mycia urządzeń sanitarnych, umywalek, sanitariatów	Pracownik gospodarczy - sprzątaczką	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych. 4. Zapoznanie z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznej
3	Praca na wysokości wykonywana przy czynnościach konserwacyjnych, naprawach, pracach malarskich, wymianie świetlówek, żarówek wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin	Pracownik gospodarczy - konserwator	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości
4	Prace z użyciem materiałów niebezpiecznych, takich jak substancje i preparaty chemiczne – szkodliwe i drażniące stosowane przy malowaniu, czyszczeniu, konserwacji	Pracownik gospodarczy – konserwator	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac z użyciem substancji (preparatów) niebezpiecznych. 4. Zapoznanie z kartami charakterystyki substancji niebezpiecznej
5	Praca na wysokości wykonywana przy układaniu dokumentów na wyższych regałach wykonywana do wysokości 2 m nad poziomem podłogi, przy użyciu drabin	Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach administracyjno - biurowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż przed wykonaniem pracy. 2. Imienny podział pracy. 3. Zapoznanie z instrukcją bhp przy wykonywaniu prac na wysokości

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY PRZY WYKONYWANIU PRAC Z UŻYCIEM SUBSTANCJI (PREPARATÓW) NIEBEZPIECZNYCH

1. Cel instrukcji:

Opanowanie prawidłowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy związanych z użyciem substancji niebezpiecznych bez uskarżania się na dolegliwości.

2. Wymagania:

Na stanowisku pracy mogą być zatrudnieni pracownicy, którzy:

- 1) mają ukończone 18 lat,
- 2) zostali przeszkoleni w zakresie zasad bhp i ergonomii przy pracach związanych z użyciem substancji niebezpiecznych,
- 3) posiadający aktualne badania lekarskie bez przeciwwskazań do ww. prac,
- 4) wykazują się znajomością instrukcji oraz zapoznali się z kartami charakterystyki stosowanych substancji niebezpiecznych,
- 5) ubrani w odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przydzielone do stanowiska.

3. Zakazy obowiązujące na stanowisku pracy:

- 1) spożywanie posiłków na stanowisku pracy,
- 2) palenie tytoniu,
- 3) prowadzenie rozmów telefonicznych,
- 4) używanie ognia.

Niedopuszczalne jest:

- 1) Używanie substancji niebezpiecznych bez stosowania odpowiednich ochron osobistych (np. rękawice ochronne, półmaski),
- 2) Używanie jednocześnie substancji, które w wyniku zmieszania uwalniać mogą toksyczne gazy lub spowodować oparzenia skórne,
- 3) Zostawianie ww. środków w miejscach ogólnodostępnych (toalety, łazienki, pomieszczenia biurowe itp.).

4. Magazynowanie

Składować w chłodnych pomieszczeniach (magazynach), zabezpieczonych przed działaniem promieni słonecznych i dobrze wentylowanych. Trzymać pojemniki szczelnie zamknięte. Zamykać pojemniki po użyciu lub opróżnieniu. Przechowywać w oryginalnie zamkniętych opakowaniach z dala od urządzeń i narzędzi iskrzących.

5. Podstawowe czynności przed rozpoczęciem pracy:

Pracownik powinien:

- 1) sprawdzić kompletność wyposażenia na stanowisku pracy,
- 2) sprawdzić termin ważności stosowanych substancji.

6. Zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy:

Pracownik powinien:

- 1) stosować odzież roboczą, obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przewidziane w zakładowej tabeli norm ich przydziału oraz w kartach charakterystyki substancji niebezpiecznej,
- 2) koncentrować uwagę na wykonywanych czynnościach,
- 3) podczas pracy zachować właściwą pozycję ciała,
- 4) przestrzegać zasad higieny osobistej,
- 5) pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach,
- 6) unikać wdychania oraz kontaktu z oczami i skórą.

7. Podstawowe czynności po zakończeniu pracy:

Pracownik powinien:

- 1) uporządkować stanowisko pracy,
- 2) przemyć ręce,
- 3) usunąć produkt i jego opakowanie w sposób bezpieczny.

8. Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych:

- 1) pożar

Produkty usunąć ze strefy zagrożenia. Gasić przez odizolowanie od dostępu powietrza. Dostosować środki gaśnicze do palących się materiałów w otoczeniu. Zaalarmować o pożarze oraz powiadomić straż pożarną.

- 2) uwolnienie do środowiska

Uniemożliwić dostęp osobom bez odpowiednich ochron. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Zapewnić właściwą wentylację.

Postępować zgodnie z pkt 5 oraz 6 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

9. Pierwsza pomoc:

- 1) **Wdychanie:** wyprowadzić poszkodowanego na świeże powietrze. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów skontaktować się z lekarzem.
- 2) **Kontakt ze skórą:** zdjąć zanieczyszczoną odzież, w przypadku podrażnienia skonsultować się z lekarzem.
- 3) **Kontakt z oczami:** wg wskazówek zawartych w karcie charakterystyki substancji, skonsultować się z lekarzem.
- 4) **Spożycie:** wg wskazówek zawartych w karcie charakterystyki substancji. Skonsultować się z lekarzem, pokazać opakowanie lub etykietę.

Postępować zgodnie z pkt 4 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

UWAGA!

W przypadku zaistnienia wypadku należy niezwłocznie powiadomić przełożonych i służbę BHP. Stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim wydarzył się wypadek. W uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe lub udać się do lekarza.

10. Postępowanie z odpadami

Odpady opakowaniowe przeznaczyć do odzysku (recyklingu) lub unieszkodliwiać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Postępować zgodnie z pkt 13 karty charakterystyki substancji niebezpiecznej.

**INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY
PRZY WYKONYWANIU PRAC NA WYSOKOŚCI**

Pracą na wysokości jest praca wykonywana na powierzchni znajdującej się na wysokości co najmniej 1 m nad poziomem podłogi lub ziemi. Prace te powinny być wykonywane pod bezpośrednim nadzorem wyznaczonych do tego celu osób (bezpośredni przełożeni pracowników). Dostęp do wykonywania prac na wysokości mają jedynie osoby upoważnione i odpowiednio poinstruowane. Prace te powinny być organizowane w sposób niezmuszający pracownika do wychylania się poza obrys urządzenia, na którym stoi. Praca na wysokości poniżej 1 m może być niebezpieczna, gdy na stanowisko robocze nie można wejść lub zejść bez zastosowania stopni lub podręcznych drabinek.

Prace na wysokości w Urzędzie Miejskim w Stargardzie Szczecińskim wykonuje się dorywczo (mycie okien, wymiana zużytych świetlówek, prace malarskie, układanie dokumentów na regałach) na wysokości do 2 m z użyciem drabin. Wykonywanie prac na wysokości pow. 1,5 m powinno odbywać się przy asekuracji drugiej osoby.

Prace na wysokości powyżej 2 m, w przypadkach gdzie jest wymagane zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości, muszą być wykonywane przez min. 2 osoby.

1. Cel instrukcji:

Opanowanie prawidłowych zasad bhp minimalizujących ryzyko wypadków związanych z wykonywaniem prac na wysokości.

2. Wymagania:

Na stanowisku pracy mogą być zatrudnieni pracownicy, którzy:

- 1) mają ukończone 18 lat,
- 2) zostali przeszkoleni w zakresie zasad bhp i ergonomii przy wykonywaniu prac na wysokości,
- 3) posiadający aktualne badania lekarskie bez przeciwwskazań do ww. prac,
- 4) legitymujący się zaświadczeniem o ukończeniu szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy uwzględniającego uwarunkowania wynikające z rodzaju czynności wykonywanych na wysokości,
- 5) wykazują się znajomością instrukcji,
- 6) mający zezwolenie na wykonanie pracy na wysokości od bezpośredniego przełożonego.

Zabronione jest zatrudnianie przy pracy na wysokości kobiet ciężarnych poza stałymi galeriami, pomostami, podestami i innymi stałymi podwyższeniami posiadającymi pełne zabezpieczenie przed upadkiem (bez potrzeby stosowania środków ochrony indywidualnej przed upadkiem).

3. Zakazy obowiązujące na stanowisku pracy:

- 1) spożywanie posiłków na stanowisku pracy,
- 2) palenie tytoniu,
- 3) używanie ognia,
- 4) prowadzenie rozmów telefonicznych,

- 5) ustawienie urządzeń w miejscu lub bezpośrednim sąsiedztwie ustawienia drabiny (ograniczających swobodę poruszania się po niej),
- 6) wspinanie na konstrukcje i maszty, które mogą ulec złamaniu,
- 7) mycie okien przy staniu na parapetach,
- 8) mycie okien górnych przy otwartych oknach dolnych,
- 9) mycie okien na wysokości powyżej 2 m.

4. Podstawowe czynności przed rozpoczęciem pracy:

Pracownik powinien:

- 1) wysłuchać szczegółowego instruktażu wykonywania tych prac. Instruktaż obejmuje imienny podział pracy, kolejność ich wykonywania oraz wymagania w zakresie bhp przy wykonywaniu tych prac, sposób użycia środków ochrony indywidualnej (jeśli zachodzi konieczność ich użycia),
- 2) sprawdzić kompletność wyposażenia na stanowisku pracy,
- 3) sprawdzić stan techniczny narzędzi, materiałów, drabin (sprawdzić stabilność, wytrzymałość na przewidywane obciążenie),

5. Zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy:

Pracownik powinien:

- 1) stosować odzież roboczą, obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej przewidziane w zakładowej tabeli norm ich przydziału,
- 2) nie rozpoczynać pracy na wysokości bez dokładnego zaplanowania jej wykonania,
- 3) koncentrować uwagę na wykonywanych czynnościach,
- 4) podczas pracy zachować właściwą pozycję ciała,
- 5) nie wychylać się poza obrys podestu czy drabiny,
- 6) nie stosować drabin w sytuacji, gdy pracę można wykonać przy użyciu innych urządzeń, np. narzędzi o odpowiednio długich uchwytych,

6. Zasady użycia drabin:

Do pracy na wysokości mogą być wykorzystywane drabiny jako stanowiska robocze, jedynie w warunkach, w których wykorzystanie innego, bardziej bezpiecznego sprzętu roboczego nie jest uzasadnione z powodu niskiego poziomu ryzyka i krótkotrwałego ich wykorzystania albo istniejących okoliczności, których pracodawca nie może zmienić.

Przy używaniu drabin przenośnych niedopuszczalne jest w szczególności:

- 1) stosowanie drabin uszkodzonych,
- 2) stosowanie drabiny jako drogi stałego transportu, a także do przenoszenia ciężarów o masie powyżej 10 kg,
- 3) używanie drabiny niezgodnie z przeznaczeniem,
- 4) używanie drabiny rozstawnej jako przystawnej,
- 5) ustawianie drabiny na niestabilnym podłożu,
- 6) opieranie drabiny przystawnej o śliskie płaszczyzny, o obiekty lekkie lub wywrotne albo o stosy materiałów nie zapewniające stabilności drabiny,
- 7) stawianie drabiny przed zamkniętymi drzwiami, jeżeli nie są one zamknięte na klucz od strony ustawianej drabiny,
- 8) ustawianie drabin w bezpośrednim sąsiedztwie urządzeń — w sposób stwarzający zagrożenia dla pracowników używających drabiny,
- 9) wchodzenie i schodzenie z drabiny plecami do niej,
- 10) przenoszenie drabiny o długości powyżej 4 m przez jedną osobę.

Drabina przystawna powinna wystawać ponad powierzchnię, na którą prowadzi, co najmniej 0,75 m, a kąt jej nachylenia powinien wynosić od 65⁰ do 75⁰.

7. Podstawowe czynności po zakończeniu pracy:

Pracownik powinien:

- 1) uporządkować stanowisko pracy,
- 2) odłożyć narzędzia pracy w wyznaczone miejsca.

8. Zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych:

- 1) o wadach i/lub uszkodzeniach narzędzi lub sprzętu należy niezwłocznie zawiadomić przełożonego,
- 2) jeżeli sytuacja na to pozwala każdy zaistniały wypadek przy pracy zgłaszać należy niezwłocznie swojemu przełożonemu, a stanowisko pracy pozostawić w takim stanie, w jakim nastąpił wypadek,
- 3) ostrzec współpracowników, a także inne osoby, znajdujące się w rejonie zagrożenia, o grożącym im niebezpieczeństwie,
- 4) bezwzględnie udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym, działając spokojnie, szybko i sprawnie. W przypadkach uzasadnionych wezwać pogotowie ratunkowe.

9. Uwagi

W razie wątpliwości co do zachowania warunków bezpiecznej pracy pracownik ma prawo przerwać pracę i zwrócić się do przełożonego o wyjaśnienie sytuacji.

Na podstawie art. 210 Kodeksu pracy pracownik ma prawo - w razie gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bhp i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika lub gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom - powstrzymać się od wykonywanej pracy, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego